

ZADÁNÍ SROVNÁVACÍ PÍSEMNÉ POLOLETNÍ PRÁCE
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
8. třída / 2. pololetí

skupina C
(přípravná verze)

Doporučená doba na vypracování: 100 minut

Text k úkolům 1 až 5

1. Podtrhni vedlejší věty a urči jejich druh.

Souvětí	Druh vv
Tento muž, který se narodil v roce 1808, byl hercem i autorem divadelních her.	
Po studiích začal cestovat s hereckou společností, protože divadlo bylo jeho velkou láskou.	
Po návratu do Prahy bylo brzi jasné, že je všestrannou osobností třetího období obrození.	
Redigoval květy české, Květy, Pražského posla a Sedlské noviny také proto, aby uživil rodinu.	
Na rozdíl od Máchy usyloval o to, aby literatura pomáhala národu a české věci.	
Po roce 1848 byl, jakoby se po něm slehla zem.	
Lidé ho ale vídaly, jak cestuje s kočovnými společnostmi po venkově.	
Jeho první díla nebyli přijata dobře, přestože byla plná vlasteneckého nadšení.	
Svůj talent ale uplatnil skvjele tam, kde to měl rád nejvíc.	
Dokázal napsat divadelní hru tak dobře, že oslovila publikum všech generací.	
Napsal-li hru ze současného života, byla vždy úspěšná.	
Diváci se bavili tak, jak při psaní dialogů, výstupu a různých pasáží předpokládal.	
Když si dnes prohlédneme programy divadel, jistě některou z jeho her nalezneme.	
A navíc si tohoto autora připomeneme vždy, když slyšíme hrát himnu.	
Její melodie a text totiž poprvé zazněly ve hře, které je autorem.	

2. V textu najdi 10 pravopisných chyb, opravené napiš do tabulky i se zdůvodněním.

Opravené slovo	Zdůvodnění

3. Kdo je osobností, o níž pojednává tento text?

4. Napiš názvy alespoň dvou jeho děl.

5. Pracuj s textem. Jsou tvrzení pravdivá?

Tato osobnost žila v 19. století.

ANO	NE
-----	----

Věnoval se výhradně hraní divadla.

ANO	NE
-----	----

Jeho hry se dodnes objevují na repertoáru divadel.

ANO	NE
-----	----

Jeho první díla byla kritikou nadšeně přijata.

ANO	NE
-----	----

Svoje hry režíroval převážně v pražských divadlech.

ANO	NE
-----	----

Text k úkolům 6 až 10

Spolu s Karlem Hynkem Máchou a Karlem Havlíčkem vytváří zářivé trojhvězdi osobností literatury 19. století. Narodila se ve Vídni. Dětství strávila v Ratibořicích, **letním sídle kněžny Zaháňské**. Se svým manželem se často stěhovala. U rodin rakouských úředníků to tehdy bývalo obvyklé. V roce 1842 přesídlili společně do Prahy, **kteřá byla v té době plná vlastenců**. Zde se dostala do středu národního a kulturního dění. Většinu svých próz publikovala za svého života jen **časopisecky**. Věnovala se **sbírání lidové slovesnosti**. **Přestože byl její manžel po roce 1848 přeložen do Uher**, ona zůstala s dětmi v Praze **kvůli jejich studiu**. **I při návštěvách Uher** pokračovala ve sbírání lidové slovesnosti. Vznikly 2 sbírky – **Národní báchorky a Slovenské báchorky**. **Po propuštění manžela ze státních služeb** trpěla rodina nouzí. Spisovatelka vážně onemocněla, **protože se jí nedostávalo peněz na jídlo a léky**. Poslední období jejího života bylo velmi dramatické a smutné. **Přestože jí osud nebyl nakloněn**, vytvořila od počátku padesátých let mnoho svých děl. Významnou část díla tvoří to, **co nazýváme souhrnně korespondencí**. Za významnou ji považujeme, **protože nám dává nahlédnout do jejího osobního života**. Seznámíme s v ní i s jejími zásadními názory. Korespondence i časopisecké články ji ukazují jako ženu **se širokým rozhledem**.

6. **Kdo je osobností, o které pojednává text?**
7. **Napiš názvy dvou jejích děl.**
8. **Následující větné členy (ve výchozím textu jsou označeny zeleně) převed' na vedlejší věty a celé nově vzniklé souvětí napiš.**

Větný člen	Souvětí s nově vzniklou vv
..., letním sídle kněžny Zaháňské.	
... časopisecky.	
... sbírání lidové slovesnosti.	
... kvůli jejich studiu.	
I při návštěvách Uher ...	
... Národní báchorky a Slovenské báchorky.	
Po propuštění manžela ze státních služeb ...	
... se širokým rozhledem.	

9. **Následující vedlejší věty (ve výchozím textu jsou označeny modře) převed' na větné členy a nově vzniklou větu jednoduchou napiš.**

Vedlejší věta	Věta jednoduchá
..., která byla v té době plná vlastenců.	
Přestože byl její manžel po roce 1848 přeložen do Uher, ...	
..., protože se jí nedostávalo peněz na jídlo a léky.	
Přestože jí osud nebyl nakloněn, ...	
..., co nazýváme souhrnně korespondencí.	
..., protože nám dává nahlédnout do jejího osobního života.	

10. **Vysvětli vlastními slovy pojmy.**

báchorky	
korespondence	

Text k úkolům 11 až 15

Do **společenského života** vstoupil v polovině čtyřicátých let jako redaktor Pražských novin. V roce 1848 založil vlastní **Národní** noviny. Po jejich v r. 1850 se nestáhl do jako **spráskaný pes**, ale v Kutné Hoře vydával **týdeník** Slovan. Byl několikrát soudně stíhán, a když to nepomohlo, protože se velice přesně pohyboval na zákonné postižitelnosti, byl od roku 1851 až do roku 1855 bez soudu internován (**tj.** nuceně držen) v Brixenu. Necelý rok po návratu zemřel na **TBC**. Byl především a publicista, soustavně vystupoval proti vídeňské **absolutistické vládě**. Literárně začal s prózou, byl ale **zejm.** autorem epigramů. Být **vlastencem** pro něj bylo, jeho otázka zněla, kterým směrem se má **češství** ubírat, oč má usilovat a jak se to má projevit v české literární tvorbě.

11. Doplň do textu vynechané výrazy.

hranici	novinář	zákazu	samozřejmostí	ústraní
---------	---------	--------	---------------	---------

12. Kdo je osobností, o níž je text?

13. Napiš názvy dvou jeho děl.

14. Vysvětli pojem epigram.

15. Tučně vtištěná slova a slovní spojení roztříd' do tabulky podle způsobu tvoření.

Odvozování	Tvoření sousloví	Zkracování

16. Doplň do textu vynechané výrazy.

výrazy	odstavce	článku	referát	spisovnou
--------	----------	--------	---------	-----------

Výklad je slohový útvar odborného funkčního stylu. Dozvídáme se z něj nové informace, poznatky (i vědecké). Na základní škole se s ním nejčastěji setkáme ve formě v učebnici, seminární práce nebo referátu. Při čtení nebo poslouchání výkladu dostáváme poučení o jevu, jeho příčinách, důsledcích, účelu. Jeho součástí je odborný popis. Řadíme ho k výkladovému slohovému postupu. Rozlišujeme různé typy výkladů:

- odborný -, směrnice, předpisy
- vědecký – výklad, pojednání, přednáška, referát
- publicistický – proslov, projev

Text výkladu je psán češtinou, obsahuje odborné Výklad píšeme ve větách a souvětích, není heslovitý. Dbáme na správné dělení na Nesmíme zapomenout uvést zdroj, ze kterého jsme čerpali.

17. Na následující adrese najdeš díl Dějin udatného národa českého. Podívej se na něj a odpověz na otázky.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10177109865-dejiny-udatneho-ceskeho-naroda/211543116230082-narodni-obrozeni/>

Napiš jména dvou představitelů Národního obrození.

Co bylo hlavním úkolem obrození?

Kde se v té době mluvilo česky?

Jakým činem se obrozenci rozhodli podpořit rozvoj přírodních věd?

Jak se jmenují dva nalezené rukopisy, u kterých je třeba prozkoumat pravost?

Slavily snahy obrozenců úspěch? Co je toho důkazem?